

InfoMR

TIJDSCHRIFT VOOR MEDEZEGGENSCHAPSRADEN

**Elke vrijwillige
bijdrage is
mr-zaak**

**Pionieren
gaat voor op
tienscholen**

**Focus op
inhoud, neem
een secretaris**

INHOUD

PAGINA 10

Mijn MR

ADELBERT COLLEGE WASSENAAR

PAGINA 14

Ouderbijdragen

PAGINA 28

Tienscholen

EN VERDER

- 4 Nieuws uit het land**
- 6 Ambtelijk secretaris**
- 13 Gevraagd en beantwoord**
- 17 Column**
- 18 Sterk Medezeggenschap**
- 20 Wetgeving**
- 22 Mr en cao**
- 23 Binnenklimaat**
- 24 De AOb-expert**
- 26 AOb mr-service**
- 31 Uitspraken**

COLOFON

InfoMR verschijnt viermaal per jaar en is een uitgave van de Algemene Onderwijsbond voor de personeelsgeleding van medezeggenschapsraden. Het blad wordt verzonden ter attentie van de mr op elke school voor primair en voortgezet onderwijs. Bij de AOb geregistreerde mr-leden ontvangen InfoMR op hun huisadres. Abonnees van een mr-servicepakket ontvangen per e-mail een PDF-versie van het tijdschrift.

Extra abonnementen: € 24 per jaar.
Opgave via info@aob.nl

Redactie-adres

Redactie InfoMR, AOb,
Postbus 2875, 3500 GW Utrecht,
infopuntmr@aob.nl,
0900 463 6262,
www.aobmedezeggenschap.nl

Hoofd- en eindredactie
Miro Lucassen, Anka van Voorthuysen

Redactieraad
Philippe Abbing, Lisette Douma,
Floris IJsendorn, Marcel Koning, Koos Marinus, Perry van Liempt

Fotografie Fred van Diem, Wilmar Dik
Grafisch ontwerp en Illustraties
Typetank: Ivo de Boer,
René van den Berg en Peter van Dorst
Druk Habo DaCosta
Advertentie-exploitatie
Onderwijsmedia, 030 210 2386,
sales@onderwijsmedia.nl

De inhoud van InfoMR wordt met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de beschrijving van wetten en regelingen kunnen echter geen rechten worden ontleend.

SPOTLIGHT ROBERT HOMMEN

‘Kennis is kracht’

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD WILMAR DIK

Ondersteuning en advies is een recht voor medezeggenschappers, gebruik dat dan ook. Het ministerie van OCW wil dat opnieuw duidelijk maken, want veel mr-leden weten niet dat zij de kosten volledig vergoed kunnen krijgen. Jaarlijkse scholing voor iedereen, en standaard scholing voor nieuwe leden van een mr, dat moet normaal worden. Omdat medezeggenschappers steeds meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden krijgen moeten ze ook deskundiger worden, vinden zowel ministerie als vakbonden en ouderorganisaties.

OCW zet de organisatie CAOP (Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel) in om bestaande kennis en ondersteuning bij mr-leden te brengen via het project Sterk Medezeggenschap. Naast het ontwikkelen van eigen materiaal (gedacht wordt aan bijvoorbeeld podcasts of webinars) zal het CAOP vooral doorverwijzen naar cursussen en scholings- en adviesmogelijkheden van organisaties als het AVS (voor schoolleiders), LAKS (voor leerlingen) en voor personeel de vakbonden, waaronder de Algemene Onderwijsbond. Het CAOP werkt met allemaal samen, en ook met organisaties voor besturen. Robert Hommen is de procesregisseur van Sterk Medezeggenschap. Zijn motto past bij vertrouwde uitgangspunten: “Betere medezeggenschap leidt ook tot betere kwaliteit van het onderwijs.”

Er is een nieuwe website (www.sterkmedezeggenschap.nl) en er wordt gewerkt aan infor-

matiemateriaal. Procesregisseur Hommen over dit vervolg op het project Versterking Medezeggenschap dat in 2020 werd afgesloten: “Iedereen kijkt anders naar een organisatie. Een fusietraject bijvoorbeeld, heeft voor ouders, leerlingen, onderwijspersoneel of bestuurders hele andere impact; het informatiemateriaal moet op die verschillende doelgroepen zijn aangepast.” Hommen zat als ouder jaren in de

medezeggenschapsraad op de scholen van zijn dochter. Toen zij naar de basisschool ging, maakte hij deel uit van de gmr. Tijdens haar middelbare schoolperiode was Hommen lid van de mr. Welk inzicht heeft hij daar opgedaan waar hij nu veel aan heeft? “De kracht van een medezeggenschapsraad wordt vooral bepaald door de kennis van de medezeggenschappers die erin zitten.”

(LEES VERDER OP PAGINA 18)

MEDEZEGGENSCHAP NIEUWS

Hoe veilig is onze school?

Hoe staat het ervoor met de (sociale) veiligheid en het welzijn op jouw school? Het ministerie van OCW onderzoekt dat jaarlijks, via de veiligheidsmonitor.

Het valt niet mee om daar nu een goed antwoord op te krijgen, gezien alle bijzondere omstandigheden. Het ministerie van OCW wil het dit jaar toch peilen: vorig jaar werd de vragenlijst vanwege corona niet uitgezet, maar uitgesteld naar dit voorjaar.

OCW hoopt dat zoveel mogelijk scholen meedoen. De vragen zijn bedoeld voor personeel, leerlingen, leidinggevenden en in het primair onderwijs ook voor ouders. Deelnemende scholen ontvangen rond juni een rapportage over de eigen situatie. De uitkomsten zijn in het najaar te vergelijken met de landelijke cijfers, die komen dan beschikbaar.

www.veiligheidsmonitorpovo.nl

38

38 procent van de ouders met kinderen op de basisschool vreest dat, door corona, het schooladvies voor hun kind lager uitvalt.

44

Geen bezoek aan open dagen van middelbare scholen, van de ondervraagde ouders ziet 44 procent dit als risicofactor dat hun kind niet de goede school kiest. Gewenste oplossing: de basisschool moet zorgen dat kinderen toch goede informatie krijgen over de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs.

70

De meeste ouders (70 procent) willen dat de eindtoets op de basisschool doorgaat.

Medezeggenschap over SWV-bestuurder

Bij de benoeming van een nieuwe bestuurder voor een samenwerkingsverband is het vanaf nu verplicht om ook medezeggenschappers in de sollicitatiecommissie op te nemen. Namens de ondersteuningsplanraad moeten een ouder of leerling én een lid van de personeelsgeleding zitting nemen in de commissie.

Ook vanuit de medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband moet een lid van de personeelsgeleding in de sollicitatiecommissie zitten. Voor bestuurders in het primair en voortgezet onderwijs golden deze voorwaarden al. Nu is dat logischerwijs toegevoegd aan de wetgeving voor de aanstelling van een bestuurder bij een samenwerkingsverband.

Bovenstaande cijfers komen uit een enquête van Ouders & Onderwijs. Bijna vijfhonderd ouders van zevende- en achtste-groepers vulden de vragenlijst in.

Ventileren: maak het niet te koud

Alert blijven op veilig werk

Als het voortgezet onderwijs weer open kan voor lessen, is veilig werken essentieel voor leerlingen en personeel. De laatste inzichten over veilig werken en de rol van de medezeggenschapsraad daarbij zijn te vinden op de website van de Arbocatalogus-vo. Die borduurt voort op bestaande regels over veilig en verantwoord werken. Aangezien de precieze maatregelen veranderen door de nieuwste inzichten over het virus, is het volgens de AOb belangrijk om de aanbevelingen regelmatig te raadplegen. De arbocatalogus is niet vrijblijvend; volgens de cao-afspraken is het verplicht om deze aanbevelingen te volgen, tenzij er goede redenen zijn om ervan af te wijken. Dat mag alleen met instemming van de mr. De coronanorm in de arbocatalogus is gedetailleerder dan de protocollen en adviezen van het RIVM. Er staan adviezen in over preventie, communicatie, testbeleid, logistiek en meer. Hij is goedgekeurd door de Inspectie SZW, de vroegere Arbeidsinspectie.

www.arbocatalogus-vo.nl/coronavirus

Vanwege corona staan in veel scholen de ramen zo veel open dat sjaals en jassen in de klas nodig worden – maar dat is niet de bedoeling. Gezonde lucht is ook bereikbaar zonder een kil klimaat in de klas. Hoe die situatie te bereiken? Daar heeft de AOb de brochure ‘Gezonde luchtkwaliteit in het klaslokaal’ voor.

De online beschikbare brochure voor het primair onderwijs beschrijft de minimale normen voor ventilatie en adviseert een iets strengere richtlijn aan te houden: maximaal 800 ppm (deeltjes per miljoen) CO₂ in het klaslokaal in plaats van de 950 (nieuwe gebouwen vanaf 2012) tot 1200 (oudere gebouwen) uit het Bouwbesluit. Regelmatig controleren met CO₂-meters is essentieel om te weten of de ventilatie afdoende functioneert.

Kwaliteit gaat ook over de leer- en werk-omstandigheden: “Niet verantwoord is de situatie waarin tijdens de wintermaanden alleen gekozen kan worden tussen of onvoldoende frisse lucht of met dikke winterjassen aan in het lokaal zitten.” Onderwijskrachten die nu constateren dat de luchtkwaliteit op hun school niet aan deze normen voldoet, kunnen een stappenplan volgen:

1. Meet de situatie door CO₂-meters neer te zetten, er zijn bureaus die dit kunnen verzorgen.
2. Meld de gesignaleerde problemen bij de schoolleiding.
3. Schakel de mr in om de ventilatie met de schoolleiding te bespreken. De mr heeft instemmingsrecht over maatregelen rond veiligheid, gezondheid en welzijn.
4. Als een oplossing uitblijft omdat de werkgever weigert maatregelen te nemen, kan de mr de overtredingen melden bij de Inspectie SZW, de vroegere Arbeidsinspectie. De AOb kan bij zo'n melding ondersteuning geven.

Voor verbeteringen van het binnenklimaat in scholen heeft het ministerie van OCW 360 miljoen euro subsidie beschikbaar.

ZIE OOK PAGINA 23: IN ACTIE VOOR BINNENKLIMAAT

AMBTELIJK SECRETARIS KAN REGELWERK UIT HANDEN NEMEN

Focus op inhoud, neem een secretaris

Iedere mr of gmr heeft een secretaris. Vaak één van de gekozen leden, bij wie het notuleren en organiseren ‘in het bloed zit’. Het is ook mogelijk om met een ambtelijk secretaris te werken, die geen deel uitmaakt van de medezeggenschapsraad. Wat zijn de voor- en nadelen?

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD TYPETANK

Hoeveel medezeggenschapsraden met een ambtelijk secretaris werken is niet bekend, want er bestaat geen registratie. “Het worden er wel steeds meer”, merkt Janny Arends, senior-beleidsmedewerker bij de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO). De VOO juicht dat toe: “Het is goed voor de professionalisering van de medezeggenschap”, vindt Arends. “Wees eerlijk: notuleren

is voor de meeste mensen niet heel spannend, maar het is wel belangrijk dat het goed gebeurt. De facilitering voor het mr-werk is bovendien vaak krap. Dus als iemand goed kan notuleren, neemt die de mr al veel werk uit handen.”

De ambtelijk secretaris duikt nu nog bijna alleen op bij gmr’s, en bij grote scholenkoepels, is haar ervaring. Als het aan de AOb ligt, komt er in de cao voortgezet onderwijs een

steviger fundament onder deze functie in de medezeggenschap, zegt sectorbestuurder en onderhandelaar Herman Molleman: “We leggen de laatste hand aan een gezamenlijke inzet van de bonden.”

Flexibel

Notuleren is de meest basale invulling van het werk van een ambtelijk secretaris, maar er is natuurlijk veel meer mogelijk, zegt Arends. “Je kunt de *linking pin* zijn tussen gmr en mr-leden. Er lopen nu vaak geen goede lijntjes. Je kunt adviseren over scholingsmogelijkheden voor medezeggenschappers. Je kunt één of twee keer per jaar thema-

bijeenkomsten organiseren voor de mr-leden van jullie organisatie, of een nieuwsbrief uitbrengen. Het takenpakket is flexibel, je kunt het in overleg met het dagelijks bestuur van je mr zo uitgebreid maken als je zelf wilt. Het helpt allemaal om de medezeggenschap te versterken; er is een wereld te winnen.” Ook Philippe Abbing, rayonbestuurder bij de Algemene Onderwijsbond, vindt dat gmr-

leden de aanstelling van een ambtelijk secretaris moeten overwegen. Het scheelt veel werk in de uitvoering: notuleren, agenda opstellen, vergaderlocatie regelen, stukken verzamelen en distribueren: “Die uren kun je als medezeggenschapper beter aan de inhoud van het werk besteden.”

Een professionele ambtelijk secretaris kan het eigen takenpakket uitbreiden, zegt hij. “Je kunt de stroomlijner van

processen zijn. Je hebt een onafhankelijke rol in de organisatie en kunt kijken: verloopt alles zoals het moet. Bij een fusie bijvoorbeeld, kun je zowel de medezeggenschap als de bestuurder adviseren over de inrichting van het proces, waar het medezeggenschap betreft. Met wie wil je spreken en hoe vaak? Je bent een soort geweten van de medezeggenschap. Je bent aan de voor- en de achterkant heel erg druk, maar je zit niet op de inhoud.”

Niet boos worden

Abbing merkt dat inzetten van een professionele ambtelijk secretaris voor meer tevredenheid kan

zorgen bij zowel bestuur als medezeggenschappers. “Het scheelt enorm als een mr niet boos hoeft te worden om stukken die er niet op tijd zijn of dat een bestuurder hen niet meeneemt in een proces. Een ambtelijk secretaris kneedt aan twee kanten en regelt dat soort zaken van tevoren goed.”

Ziet Abbing ook nadelen? “Eigenlijk niet. Ja, het kost geld, maar het bestuur hoort dat gewoon te betalen. Ze hebben er zelf ook voordeel bij als het allemaal soepel loopt.” Hoeveel uur een ambtelijk secretaris nodig heeft hangt vooral af van de omvang van de organisatie en de keuzes bij de invulling van de functie. Janny Arends: “Ik denk dat je met acht uur per week een heel eind komt.” ■

ESSENTIUS: PROFESSIONELE OUDE BEKENDE

Bij stichting Essentius (9 katholieke basisscholen in Gelderland) werkt de gmr sinds dit schooljaar met een benoemde ambtelijk secretaris. “Heel erg fijn”, vindt pgmr-lid Judith Trip-Vriezen. “Voorheen maakten we de notulen om beurten of was een personeelslid uit de gmr secretaris. Niemand was daar echt blij mee. Je wilt je in de gmr met de inhoud bezighouden. Als je dan ook nog notulen moet maken terwijl je daar geen ervaring of affiniteit mee hebt, is dat best ingewikkeld.”

Het was geen probleem om de directeur-bestuurder te overtuigen van het nut van een ambtelijk secretaris.

“Hij neemt ons zeer serieus en ondersteunt onze wens om te professionaliseren. De kosten, ter hoogte van een vrijwilligersbijdrage, worden door de stichting betaald.”

De ambtelijk secretaris, die sinds september aan het werk is, is een voormalig lid uit de oudergeleding van een mr, die nu geen kinderen meer op school heeft. Judith Trip-Vriezen: “Het is iemand die het mr-werk kent, de taal van de stichting al spreekt en heel onafhankelijk kan notuleren. Iedereen vindt het fijn dat hij of zij zich in de gmr nu kan focussen op de inhoud.”

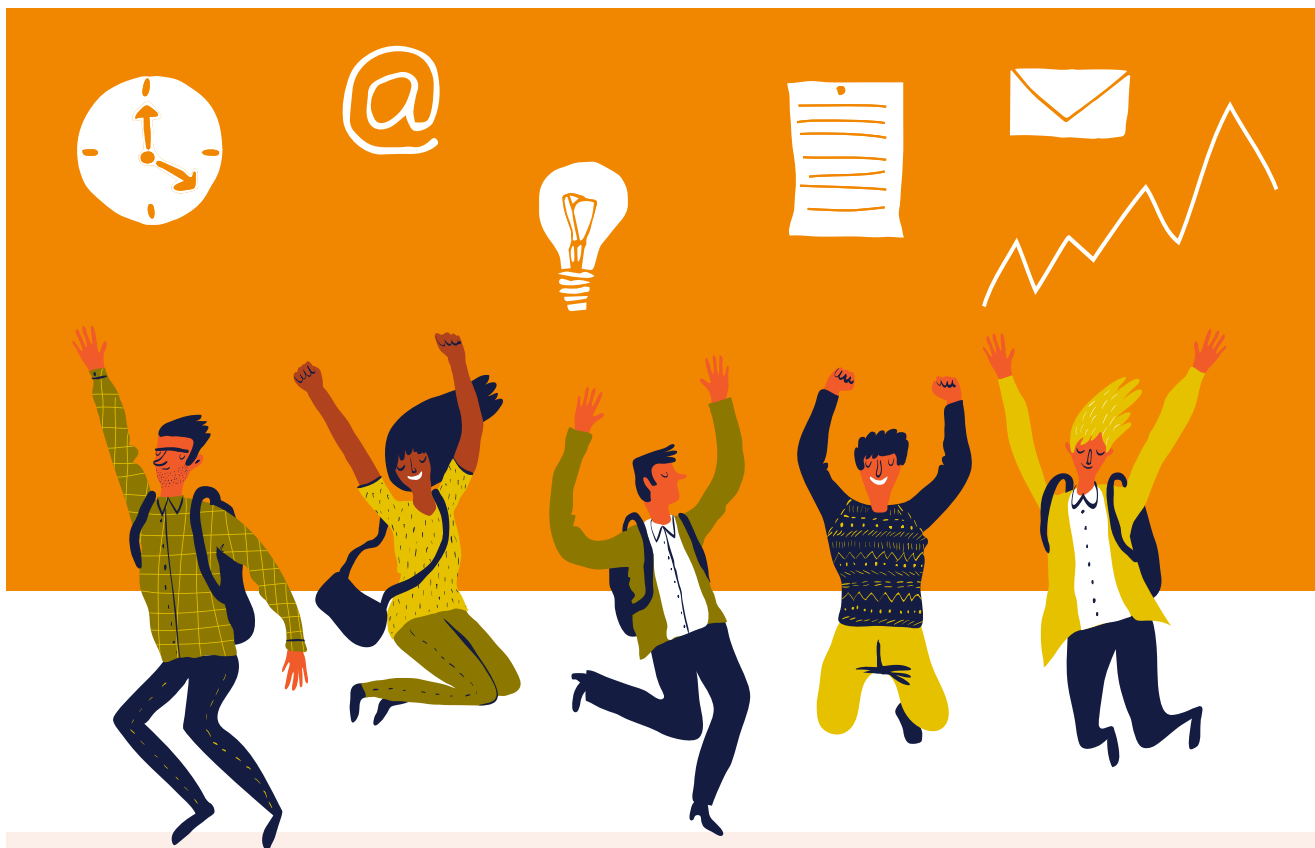
LUCAS: PROFESSIONEEL, MAAR NIET INHOUDELIJK

Ilonka van Hagen geeft secretariële ondersteuning aan de gmr van de vo-afdeling bij Lucas Onderwijs in Den Haag. Daarnaast werkt zij op het secretariaat van het college van bestuur. “Ik doe voor de gmr echt het secretariële werk; de samenstelling van de agenda, verslaglegging, verzamelen van stukken en verspreiden daarvan. Mijn werk voor de gmr is beslist niet inhoudelijk, maar ik denk dat het juist wel aan de professionalisering van de medezeggenschap bijdraagt.” Zij vindt haar onafhankelijke positie een groot voordeel: “Zo houd je de verhoudingen goed tussen cvb en mr.” Niet dat er frictie is, benadrukt ze “We hebben een transparant cvb, er zijn beslist geen twee kampen of zo. Maar omdat ik geen partij ben en wél de organisatie goed ken, werkt het prettig voor iedereen. Het is win-win. Ik ben gastvrouw en doorgeefluik, maar ik kan hier en daar ook wel een beetje prikken.”

Van Hagen is niet aanwezig bij het besloten deel van de vergadering, waar de gmr besluiten en adviezen vaststelt. “Iedereen kan vrijuit spreken en via een mail krijg ik achteraf te horen wat er besloten en geadviseerd is voor de notulen.” De gmr werkt overigens geheel papierloos, via iBabs: “Vroeger stond ik uren te kopiëren en moest ik alles per post verzenden. Dit is een geweldig systeem.” Ze schat dat ze nu misschien anderhalve dag per vergadering bezig is met alle secretariële werkzaamheden “Vooral achter de poppetjes aanzitten die de stukken aan moeten leveren om die te kunnen uploaden.”

Cor Verbree is lid van de personeelsgeleding van de Lucas-gmr en de secretaris. Hij is enorm tevreden over deze manier van werken, zegt hij. “Ik hoef geen notulen te maken, alleen een klein verslag van het besloten deel en de besluitenlijst. Ilonka maakt een uitgebreid verslag van onze vergaderingen, daar zou ik geen tijd voor hebben.”

Hij ziet uitsluitend voordelen aan deze manier van werken. “De grootste hap van het werk is toch om al die documenten klaar te zetten en het verslag te schrijven. Ilonka heeft korte lijntjes met het cvb, ze zit dicht bij het vuur. Dat werkt snel, dat merken wij wel. Ik zie geen nadelen aan de manier waarop wij het doen. De rol van iedereen is duidelijk, er loopt niets door elkaar. Onze secretaris heeft geen inhoudelijke rol.”

OMO: GMR-LID MET DUBBELE UREN

Willem Norbruis is al zes jaar secretaris van de gmr van de vereniging OMO (Ons Middelbaar Onderwijs). Met de voorzitter en de vicevoorzitter vormt hij het dagelijks bestuur van de gmr. Hij is ook lid van de mr van zijn school, het Elzendaalcollege (met locaties in Boxmeer en Gennep).

OMO werkt bewust met een secretaris die ook lid is van de gmr, zegt Norbruis, en niet met een ambtelijk secretaris. "Als ambtelijk secretaris sta je buiten de medezeggenschapsraad en ben je in dienst van het bestuur. Dat zou kunnen botsen met de betrokkenheid bij de medezeggenschap." Bij OMO is elk pgmr-lid ook mr-lid op de eigen school. Norbruis vindt het een groot voordeel dat hij als secretaris ook 'met zijn voeten in de klei' staat. "Zeker nu in coronatijd merk ik hoe prettig het is dat ik als gmr-lid dicht bij leerlingen en ouders sta. De gmr is natuurlijk een bovenschools orgaan, maar ik kan het ook vanuit het kleinschalig perspectief bekijken. Dat heeft veel voordelen. Ik heb veel informele contacten op scholen, er zijn korte lijntjes en ik ken mijn achterban, weet wat er op de scholen speelt en dat zorgt voor veel inzicht."

Het secretariële werk ligt hem goed, maar het kost

natuurlijk veel tijd, zegt hij. "Wij worden goed gefaciliteerd door het bestuur. Als lid van de pgmr krijg je bij OMO een vrijstelling van 350 klokuren (1 werkdag per week). Als secretaris krijg ik het dubbele, plus een bonus van 40 klokuren." Is het genoeg? "Je kunt natuurlijk niet op de seconde uitrekenen hoeveel werk het is, maar ik heb geen reden om te klagen en tegelijkertijd heb je die uren echt wel nodig bij een organisatie als de onze."

Wat zijn de voornaamste werkzaamheden? "Ik verzorg de notulen, stel met het db de conceptagenda op, houd afspraken bij, maak het jaarverslag, werk mee aan het eigen gmr-scholingsprogramma voor de mr's van de OMO-scholen, organiseer jaarlijks het gmr-OMO-congres en vergader een dag per week met het dagelijks bestuur van de gmr."

Heeft hij als secretaris extra invloed? "Dat zou je kunnen denken, dat je invloed hebt op de prioritering van de agenda en het opstellen van de jaargenda. Maar ook al klinkt het misschien als een solistische functie, dat is het natuurlijk niet. De invloed zit meer bij het hele dagelijks bestuur. En zelfs daar geldt: je opereert niet geïsoleerd, je doet het samen met je collega's."

MIJN MR: ADELBERT COLLEGE WASSENAAR

‘Nauw betrokken bij vernieuwing van onderwijs’

Corona, een nieuw lesrooster en een nieuw taakbeleid: de medezeggenschapsraad van het Adelbert College is er druk mee, maar ook tevreden over hun inbreng en het resultaat.

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD FRED VAN DIEM

Hoeveel invloed heeft corona op de gang van zaken op een middelbare school? Heel veel, dat is duidelijk. Maar op het Adelbert College in Wassenaar willen ze toch zoveel mogelijk ‘gewoon’ door. Voor de pandemie losbarstte, werd er al bijna twee jaar gewerkt aan de invoering (bij de start van het schooljaar 20-21) van een nieuw Adelbert Rooster. Geen lessen van 50 minuten meer, maar van 80 minuten. Waarbij er een onderscheid is tussen vaklessen en keuzelessen, en die laatste groep of ondersteunend óf verrijkend van karakter is. Femke van der Meulen, docent Nederlands: “De overstap naar zo’n nieuw systeem verhoogt natuurlijk sowieso de werkdruk. Dat gecombineerd met corona en online lesgeven: er was wel twij-

fel. Moeten we dat nu wel doen tijdens corona? Maar aan de andere kant: we waren al zó ver. We zijn dus toch begonnen.”

Aantrekkelijker vwo

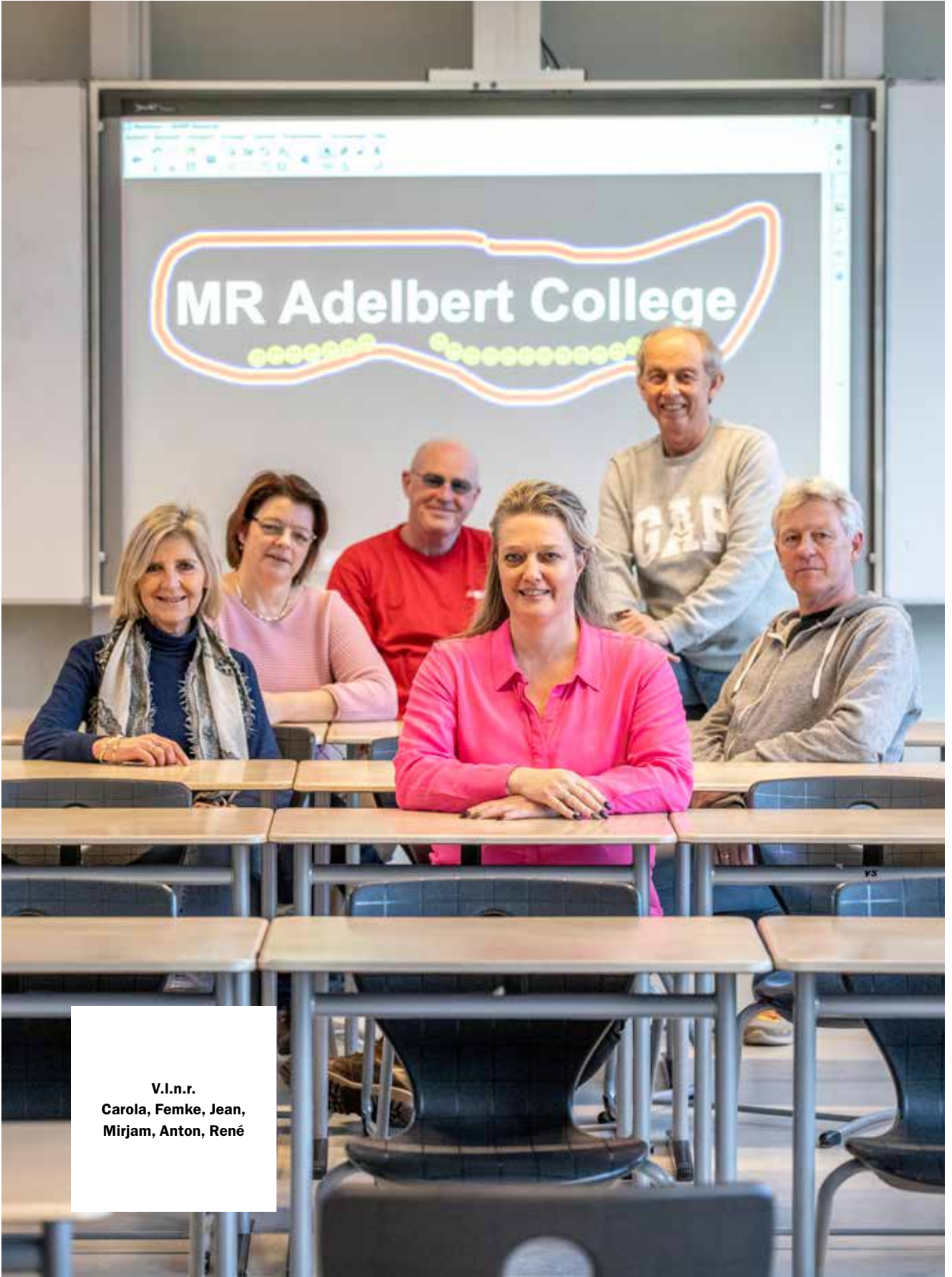
De mr is vanaf het begin nauw betrokken geweest bij de plannen om het onderwijs op deze manier te vernieuwen, zeggen de leden van de personeelsgeleding. De schoolleiding hield hen goed op de hoogte, het was een standaard agendapunt bij de mr-vergaderingen. Voorzitter van de mr en docent economie Jean Merlet: “Een achterliggend idee is ook dat je hierdoor de vwo-afdeling aantrekkelijker maakt. Dat het leerlingen meer keuzevrijheid biedt en hen meer zelfstandigheid geeft. Dat ze bedenken dat ze niet

alleen naar school gaan om les te krijgen, maar dat ze ook kiezen wat ze er precies willen hálén.”

Zowel binnen de mr als bij het overige personeel waren de meningen over het onderwerp behoorlijk verdeeld, zegt Merlet. “Dit heeft een grote impact op iedereen: docenten en oop’ers.”

Eerst op werkbezoek

Het Adelbert College is een eenpitter. Zowel ouders, schoolleiding als mr bezochten in de voorbereiding op het systeem met lessen van 80 minuten meerdere scholen die al met een dergelijk rooster werken. De mr ging ook nog apart op werkbezoek naar het Segbroek College in Den Haag. “Die bezoeken zijn heel nuttig, dan krijg je duidelijke antwoorden op al je vragen.”

**V.l.n.r.
Carola, Femke, Jean,
Mirjam, Anton, René**

Uiteindelijk werd het nieuwe systeem met een krappe meerderheid ingevoerd. Dennis Wolters, voorzitter van de ouderaad: “Er was een datum bepaald waarop het nieuws naar buiten gebracht zou worden op school. Maar al in een eerder stadium gingen er allemaal wildwestverhalen over het nieuwe rooster rondzingen en dat leidde tot veel ruis. De ouderraad is toen naar de schoolleiding gestapt met de mededeling dat er snel met ouders en leerlingen gecommuniceerd moest worden om te voorkomen dat verhalen een eigen leven gingen leiden, met alle schadelijke gevolgen van dien.”

Taakbeleid op de schop

Het nieuwe rooster was ook aanleiding om het taakbeleid opnieuw te wegen, ook daarover trok de mr bij rector Roland Grillis aan de bel. Carola Snethlage, docent Frans: “Het taakbeleid was verouderd en er was veel onvrede. Er waren allemaal kleine dingetjes die we er gewoon maar even ‘bij’ deden. Dat verhoogde natuurlijk de werkdruk.” Het ging onder andere om surveilleren zonder dat er een vergoeding tegenover staat, een te lage opslagfactor en het ontbreken van een duidelijke lesdefinitie. Een lid van de personeelsgeleding nam zitting in de voorbereidingscommissie, samen met zeven docenten en twee

leden vanuit de schoolleiding. Er kwam een aangepast voorstel voor het taakbeleid en 96 procent van het onderwijzende personeel stemde uiteindelijk daarmee in. Dat stemt tevreden. Jean Merlet: “We werken nu helemaal volgens de cao qua lestijd en onderwijsverdieping en –vernieuwing. Dat zorgt voor duidelijkheid.”

Extra herkansingen

Deze mr hanteert een zittingstermijn van drie jaar, en daarna kan een lid zich opnieuw verkiesbaar stellen. Zo is er doorstroming, maar ook continuïteit. Mabel Hoekstra is voorzitter van het leerlingenparlement en maakt sinds

woorden bestaan niet bij onze mr.” Ze vangt als leerling natuurlijk haar eigen geluiden op in de wandelgangen: “Ik neem het eerst mee naar het leerlingenparlement en als er grote zorgen leven breng ik dat in bij de mr.” Dat gebeurde bijvoorbeeld toen vwo-leerlingen merkten dat ze vanwege corona een herkansing zouden missen. “Voor leerlingen die met een numerus fixus te maken krijgen bij hun toekomstige studie zijn hoge cijfers belangrijk. Daar was bij sommigen onwijs veel stress over. Dat heb ik binnen de mr besproken en de schoolleiding is akkoord gegaan met de mogelijkheid van een tweede herkansing voor examenkandidaten. Dat soort resultaten maakt het natuurlijk heel erg leuk om actief te zijn in de mr.”

‘Je hebt in de mr meer inspraak dan je denkt’

een jaar deel uit de mr. Haar voorlopige conclusie: “Je hebt veel meer inspraak dan je denkt. Ongeacht je positie, of je nu docent of ouder of leerling bent, tel je hier vol mee. Je wordt gestimuleerd om je mening te geven en foute ant-

Achterban altijd welkom

De mr besteedt veel aandacht aan het contact met de achterban. Het Adelbert College kent buiten de vijf geplande vergaderingen met de achterban, het fenomeen ‘mini prab’ (mini personeelsraadachterbanraadpleging, als er snel feedback nodig is voordat de pmr een beslissing neemt). Docent muziek Anton Lancel: “Daar stellen we ons als mr voor aan nieuwe collega’s en informeren we of er nog zaken liggen die we op onze agenda moeten zetten.” Er zijn heus geen honderden collega’s aanwezig bij die bijeenkomsten, erkent hij, “maar het werkt wel. Bovendien weet iedereen dat we elke maandagmiddag om 14.30 als pmr bij elkaar zijn. Dan loopt er ook weleens iemand binnen.” Wat staat er de komende tijd hoog op de agenda? Technisch onderwijsassistent René Moseman: “De werkdruk van het personeel van de mediatheek. Het nieuwe lesrooster betekent dat het bij hen veel drukker is. Ondanks overleg met de schoolleiding en wat aanpassingen is de werkdruk naar ons idee nog veel te hoog. We hebben de schoolleiding gevraagd om daar nog eens over in gesprek te gaan. We verwachten dat dit tot resultaat leidt. Als het onverhoopt niets oplevert kunnen we in het uiterste geval van ons initiatiefrecht gebruik maken, maar dat willen we liever niet.” ■

TIPS:

- **Als je twijfelt over een besluit en je wilt als mr niet in de weg zitten, houd dan een voorlopige stemming, voor het komende half jaar. Zorg dat het onderwerp dan nogmaals op tafel komt. Zo ben je wel constructief bezig en je neemt toch de tijd die je nodig hebt.**
- **Zorg voor een goede structuur in de vergaderingen en de jaaragenda. “Ik heb de indruk dat wij daardoor weinig missen.” Truc van deze mr: “We zeggen zelf: we werken met Mondriaan. Door het gebruik van rood, groen en geel zie je in één oogopslag de status van onderwerpen in de agenda, wat er dringend moet en wat al is afgehandeld.”**
- **Voor leerlingen die in de mr hebben gezeten en afscheid nemen, is er een certificaat en een cadeaubon van 25 euro. “Zo’n getuigschrift, ondertekend door de rector-bestuurder en de voorzitter van de mr is toch leuk in het kader van cv-building.”**

Gevraagd en beantwoord

Vragen, opmerkingen, problemen met het werk op school?

De medezeggenschapsraad kan zich ermee bemoeien.

Vragen voor deze rubriek zijn welkom op infopuntmr@aob.nl

Denken over reizen

De internationale reizen voor de bovenbouw zijn vanwege de coronacrisis door de directie allemaal geschrapt zonder overleg met de mr. Kan dat eigenlijk wel?

Nood breekt wetten, maar corona is helaas inmiddels lang genoeg onderdeel van de samenleving om iets rustiger te reageren dan het afkondigen van een eenzijdig genomen beslissing. Een dergelijke maatregel hoort thuis op de mr-agenda, ook al is het besluit onontkoombaar. Medezeggenschap gaat ook over de gevolgen en het bereiken van draagvlak. Formeel is de situatie duidelijk: corona heeft invloed op de veiligheid van personeel en leerlingen, en daarmee ook op de arbeidsomstandigheden. Dat betekent instemmingsrecht voor de voltallige mr en een apart instemmingsrecht bij de personeelsgeleding voor de arbeidsrechtelijke kant van de zaak. Ouders hebben een eigen instemmingsrecht op activiteiten, zowel binnen als buiten de onderwijstijd.

Gaan we ook over de lief- en leedpot?

Voor huwelijken, overlijdens en andere levensgebeurtenissen heeft onze school een lief- en leedpot om collega's een moreel steuntje in de rug te geven. Heeft onze medezeggenschapsraad adviesrecht of instemmingsrecht over de inzet van dat geld?

Kort gezegd: geen van beide. De zorg voor een lief- en leedpot is veelal via het team toevertrouwd aan een of meer collega's met een bovengemiddeld groot

hart en als het goed is, zijn daar afspraken gemaakt over verantwoording - met respect voor de privacy van de betrokkenen. Zulke informele steun hoort niet thuis in het complexe bouwwerk van regels in de medezeggenschap. Als de lief- en leedpot op uw school in beheer is bij de directie, wat ook voorkomt, is het nog niet meteen een zaak voor medezeggenschap. De bedragen waar het om gaat zijn te klein om een rol te spelen in de discussie over de begroting bijvoorbeeld. Uiteraard kunt u de kwestie wel bespreken, onderling en met de overlegpartner, aangezien de mr over alles dat op school gebeurt een mening mag hebben.

Streamen, moet dat echt?

Onze directie wil dat collega's hun lessen hoe dan ook streamen voor leerlingen die thuis moeten blijven vanwege een coronabesmetting. Het voelt ongemakkelijk dat de beelden buiten het klaslokaal komen en misschien op sociale media belanden. Mag de school dit verplicht stellen?

Het belang om online les te geven kan zwaarder wegen dan het individuele privacybezwaar, maar dan moet de school een en ander wel goed regelen. Allereerst door technische maatregelen tegen het opnemen, maar zeker ook door ouders en leerlingen steeds voor te houden dat opnames niet zijn toegestaan en dat verspreiding ervan al helemaal uit den boze is. Als een individuele docent wegens persoonlijke omstandigheden een zwaarwegend belang heeft tegen het streamen van lessen, kan de kwestie terecht komen bij de functionaris gegevensbescherming die elk bestuur moet hebben volgens de privacyregels.

DEEL OUDERS VANGT TE LAGE BEKOSTIGING OP

‘Elke vrijwillige bijdrage is mr-zaak’

De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op de hoogte én de besteding van de vrijwillige ouderbijdrage. Het maximum, de vrijwilligheid en alternatieven verdienen een plek op de mr-agenda.

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD TYPETANK

De vrijwillige ouderbijdrage was in de Amsterdamse gemeenteraad vorig jaar volop in discussie. Onderwijswethouder Marjolein Moorman besloot dat basisscholen maximaal 225 euro per jaar mogen vragen van ouders. Scholen die een hogere bijdrage vaststellen –er zijn er in Amsterdam die het driedubbele vragen– hebben nu geen recht meer op een jaarlijkse gemeentelijke subsidie.

“Elke school moet voor elk kind toegankelijk zijn, zonder drempels aan de voorkant”, zegt Moorman. Het gevolg: een aantal scholen accepteert dat ze de subsidie van de gemeente mislopen, want via de ouders komt er meer binnen en zo heeft de school bovendien zelf zeggenschap over wat er met het extra geld gebeurt. Het subsidie-

geld van de gemeente is geormerkt, dus bestemd voor specifieke doelen.

Geen aanmaningen

Leerkracht en mr-lid Koos Marinus verdedigt de hoge ouderbijdrage (300 euro) die zijn Eerste Openluchtschool in Amsterdam-Zuid van ouders vraagt. “Het is bij ons écht vrijwillig. Er is geen sprake van dat ouders worden aangehaand als ze het niet kunnen of willen betalen. Wij kunnen door die bijdrage beter onderwijs geven. We hebben er bijvoorbeeld een blokhuut van aangeschaft en die hebben we geïsoleerd. Die staat op het schoolplein en daar vindt normaal gesproken dagelijks de remedial teaching plaats. We hebben ook kussentjes gekocht zodat kinderen nu op bankjes in de gangen kunnen werken.”

Het besluit om de vrijwillige ouderbijdrage niet te verlagen werd gesteund door de medezeggenschapsraad, zegt Marinus. “De wethouder zet ons weg als een elitaire school waarbij de leerkrachten in de meivakantie cocktails zitten te sippen op Ibiza, maar dat is niet terecht. Het geld wordt besteed aan beter onderwijs, niet om feestjes van te vieren. Extra geld is hard nodig, want er is gewoon een bekostigingsprobleem in het onderwijs. De basisbekostiging vanuit de overheid is te laag.”

Via de achterdeur

Dat vindt ook de Algemene Onderwijsbond, zegt Marcel Koning, beleidsmedewerker medezeggenschap bij de AOb. “Het onderwijs wordt niet voldoende gefinancierd. Natuurlijk probe-

ren alle scholen daar iets op te verzinnen.” Hij kent Amsterdamse scholen die nu officieel de vrijwillige ouderbijdrage onder de gewenste 225 euro houden, maar ‘via een achterdeurtje’ nog een extra donatie vragen aan ouders. “Dan wordt er een vriendenstichting of vereniging opgericht. Een school voor bijzonder onderwijs, kan ouders ‘vragen’ om lid te worden van de vriendenstichting van de school waarbij het lidmaatschap 1000 euro per jaar kost.”

Juridisch gezien mag dat overigens niet, maar dat wil niet zeggen dat het nooit gebeurt.

Ook al is zoiets een truc van het bevoegd gezag, als medezeggenschapsraad (en zeker als oudergeleding) moet je afspreken dat je net zo goed inspraak hebt op de hoogte en

de besteding van dát geld, adviseert Koning. “Het is een beslissing van het bevoegd gezag over geld dat via een ander orgaan binnenkomt. Dat kun je wettelijk gezien vergelijken met bijvoorbeeld sponsorgeld.”

Op de plank

Volgens artikel 13 lid 1 en artikel 14 lid 2 van de Wet medezeggenschap op scholen heeft de oudergeleding van de mr instemmingsrecht op de

bestemming en vaststelling van de vrijwillige ouderbijdrage, op de regels voor de schoolkosten, borgregelingen en de vaststelling van de schoolgids, waarin de ouderbijdrage en vrijwilligheid daarvan vermeld moeten worden. Marcel Koning adviseert mr-leden om goed te checken of de school nog geld op de plank heeft liggen voor de portemonnee van de ouders wordt aangesproken, of dat het mogelijk is om ergens een sponsor voor te vinden.

‘Check of er nog geld op de plank ligt, voor de portemonnee van ouders wordt aangesproken’

Hij vindt persoonlijk dat de vrijwillige ouderbijdrage helemaal moet worden afgeschaft. Koning: “Ook met 45 euro ervaren ouders toch een zekere druk en schaamte als men zo’n bedrag moeilijk kan betalen. Wat nodig is om goed onderwijs te geven, hoort gewoon door de overheid te worden bekostigd. Als je als school zo nodig extra inkomsten wil, zet dan gewoon het rekeningnummer op de site en in de schoolgids en laat het vrij of men wel of niet geld overmaakt en hoeveel, en verbind er geen voordelen of recht aan.”

Niemand uitsluiten

Een nieuwe wet die augustus 2021 van kracht wordt, regelt dat leerlingen nooit mogen worden uitgesloten van activiteiten die de school organiseert, ook als ouders de vrijwillige bijdrage niet kunnen of willen betalen. Dat

is een belangrijke vooruitgang, zegt Sjoerd van Geffen, actief bij Ouders & Onderwijs, een organisatie die de belangen van ouders met schoolgaande kinderen behartigt en zich hier hard voor heeft gemaakt. “In het verleden was dat soms wel anders. Kinderen kregen geen sinterklaascadeauwje of mochten niet mee met een uitje als hun ouders niet hadden betaald.”

‘Sommige scholen voor vo handelen nog helemaal niet in de geest van de wet die eraan komt’

Op po-scholen gaat het nu best goed, hoort hij uit zijn achterban. “Maar sommige scholen voor voortgezet onderwijs handelen nog helemaal niet in de geest van de wet die eraan komt. Ik hoor dat scholen de aanschaf van een Chromebook of een laptop verplichten, of een extra bijdrage vragen voor deelname aan de diplomaceremonie.”

Creatieve constructies

Ook merkt hij dat scholen via ‘creatieve vormen’ de ouderbijdrage opheffen: “Bijvoorbeeld 9 euro per jaar vragen voor het gebruik van een locker. Niet verplicht, maar als leerling wil je natuurlijk wél zo’n locker hebben.” Er worden allerlei nieuwe constructies opgetuigd door besturen en/of ouders om extra geld naar de school te krijgen. “Vragen staat vrij, natuurlijk. Ik snap ook dat sommige ouders zeggen: we willen wat extra doen voor de school van ons kind. Maar waar het om gaat is: je mag het niet verplichten en je mag niemand uitsluiten. Ieder kind moet overal aan mee kunnen doen, onafhankelijk van de beurs van de ouders.”

Een ouderlijke bijdrage moet dus altijd vrijwillig zijn, benadrukt Van Geffen nogmaals. “En wij vinden het belangrijk dat een oudergeleding kritisch meekijkt naar de besteding van zo’n bedrag. Je kunt zeggen: we sparen dat geld voor een bepaald doel, bijvoorbeeld het opknappen van het schoolplein. Maar als er daarna nog 40.000 euro ongebruikt op de plank ligt, is het natuurlijk onzin om toch elk jaar een vrijwillige ouderbijdrage van 50 euro te vragen.”

Wat kan en mag?

- Scholen (po, vo en speciaal onderwijs) mogen een vrijwillige ouderbijdrage vragen voor extra activiteiten. In het primair onderwijs gaat dat geld bijvoorbeeld naar vieringen en schoolreisjes. Ook als ouders niet betalen, zijn die activiteiten wél toegankelijk voor hun kinderen. Een kind kan alleen worden uitgesloten van activiteiten die niet verplicht zijn.
- De gemiddelde ouderbijdrage op een basisschool in Nederland ligt nu op 57 euro per jaar. Twee jaar geleden was dat 50 euro, in 2015 was het gemiddeld 41 euro. Scholen die bedragen boven de 1000 euro vragen, bekostigen daar vaak kleinere klassen van, tweetalig onderwijs of extra vakleerkrachten voor bijvoorbeeld beeldende vorming of drama.
- De ouderbijdrage is altijd vrijwillig, ook als die wordt gebruikt voor de aanschaf van digitale leermiddelen als een laptop of iPad. Als ouders niet willen of kunnen betalen, moet de school vervangend materiaal regelen.
- Als de school een continurooster heeft, mag de school een bijdrage vragen voor de overblijfkosten. Het is voor ouders niet verplicht om te die te betalen.
- De hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage moet worden vermeld in de schoolgids. De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht bij het vaststellen van de schoolgids. De oudergeleding van de mr heeft verder instemmingsrecht op de hoogte en de besteding van de vrijwillige ouderbijdrage.

Column Philippe Abbing

Differentiëren

Sinds corona in het land is, hebben inbrekers niet veel meer te doen. Doordat iedereen altijd thuis is heeft het weinig zin meer om in te breken. Maar wat blijkt, criminelen zijn niet voor een kleintje vervaard. Traditionele criminaliteit verschuift naar cybercrime: identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten. Ik verbaas me daar wel over. Ik had niet het idee dat de gemiddelde inbreker ook in staat zou zijn om zich bezig te houden met digitale identiteitsfraude. Het lijkt me een andere tak van sport, maar volgens de onderzoekers is het ontwikkelen van nieuwe specialisaties wel wat er gebeurt in het werkveld. De basale drijfveer van criminelen is om snel en makkelijk geld te verdienen en dan maakt het dus niet uit hoe.

‘In veel raden leeft de overtuiging dat je overal verstand van moet hebben’

Op het dark web worden tegenwoordig telefoonnummers aangeboden met gegevens van familieleden, geboortedatums en zelf de naam van de huisdieren. Daarmee kan de koper een WhatsAppfraude opzetten. Misschien dat ‘omgeschoolde’ inbrekers nu informatie googelen en dat aan de linkmiegels verkopen. Het is een vorm van functieontwikkeling.

Inbrekers zijn van vele markten thuis, en dat geldt ook voor leraren. Je zegt op een feestje vast weleens dat je ‘in het onderwijs werkt’. Dat is nogal van algemene aard. Er zijn veel sectoren en veel verschillende soorten werkzaamheden. Het maakt wat uit of je college geeft op een hbo-instelling of dat je techniek verzorgt op een praktijkschool. Het is allemaal onderwijs, dat wel. En het is goed dat de één het ene doet en de ander het andere.

Maar dan de medezeggenschap. Daar kom ik verschillen in functies en taken niet vaak tegen. In veel medezeggenschapsraden leeft de overtuiging dat we allemaal overal verstand van moeten hebben en dat we alles samen moeten doen. Niet echt efficiënt lijkt me, maar toch is dat de mores. Het kan anders. Raden met commissies en themagroepen, die de voorbereiding doen voor de rest van de mr, werken vaak veel lekkerder. Het vermindert de werkdruk en zet de specialist en woordvoerder in zijn of haar kracht. Deze andere manier van werken vereist vertrouwen in de voorbereiding door de groepjes. Maar wees gerust, het is niet zo dat je niet meer mee kan praten. Als je het goed aanpakt, is de voeding door de specialisten voldoende om de discussie ook onderling te voeren.

Ik hou ervan: Taakdifferentiatie, werkverdeling, specialisme, diepgang en selectie. Je kan een voorbeeld aan de criminelen nemen, in dit opzicht.

De volgende keer op een verjaardag kun je dan zeggen dat je bijvoorbeeld specialist functiehuis bent in de medezeggenschap. Klinkt een stuk interessanter dan gewoon medezeggenschapper.

NIEUW LOKET VOOR ONDERSTEUNING MEDEZEGGENSCHAPPERS

Helpende hand voor mr die iets wil bereiken

(VERVOLG VAN PAGINA 3)

‘Wat heb je als mr nodig om de impact te krijgen die gewent is?’

Medezeggenschap doe je samen, benadrukt procesregisseur Robert Hommen van het initiatief Sterk Medezeggenschap. “In de medezeggenschap zijn alle geledingen gelijkwaardige partners.” En voor iedereen geldt: betrek de achterban erbij. “Havoleerlingen kijken soms anders naar een onderwerp dan vwo’ers; je moet iedereen horen om goede feedback te kunnen geven naar bijvoorbeeld de leerkrachten.”

Hij wil er vooral voor zorgen dat medezeggenschappers daadwerkelijk gebruik maken van alle service die al beschikbaar is, en zich meer gaan professionaliseren om een serieuze en kritische sparringpartner te kunnen zijn voor bestuurders. “Medezeggenschapsraden krijgen steeds meer verantwoordelijkheden. Beslissen over de inzet van de werkdrukmiddelen, instemmingsrecht op hoofdlijnen van de begroting: dat wordt allemaal op de medezeggenschapstafel geschoven. Zowel de politiek als de minister als de landelijke onderwijsorganisaties zijn het erover eens dat de zeggenschap meer terug moet naar de werkvloer. Dat is een nobel streven. Maar dat houdt wel in dat er ook veel vaardigheden en kennis voor nodig zijn en dat er dus veel werk te doen is. Wat

hebben medezeggenschappers nodig om als mr de impact te krijgen die al jarenlang gewent is?”

Speerpunten

Een bestuurder heeft altijd een voorsprong qua kennis, merkte Hommen toen hij zelf als ouder in mr’s zat, omdat het nu eenmaal z’n dagelijks werk is om te besturen. Voor zowel ouders als leerlingen als personeel komt het mr-werk altijd naast en na de primaire taken. “Wij hebben destijds in de gmr de grote onderwerpen onder elkaar verdeeld: dan heeft iedereen eigen speerpunten en blijft het benodigde kennisniveau behapbaar.” En, merkte hij in het voortgezet onderwijs: “De inbreng van leerlingen is zó waardevol. Die hebben echt een andere invalshoek. Zelf was ik in die tijd docent, dus ik kende het primaire proces goed, maar de inbreng van ouders en leerlingen maakte het verhaal compleet.”

Een vakbond als de AOb verzorgt al trainingen op het gebied van bijvoorbeeld financiën om de kennis bij medezeggenschappers te verhogen. Zulk bestaand aanbod gaat het initiatief onder de aandacht brengen van mr’s die met vragen bij het project aankloppen. Daarnaast komen er eigen activiteiten: “Wij sluiten natuurlijk aan bij de goede dingen die er al zijn. Wij willen alle betrokken partijen bij elkaar krijgen. Ik kan me voorstellen dat we webinars organiseren, of online vraag- en antwoordsessies rondom een bepaald thema.”

Actualiteit

Het initiatief Sterk Medezeggenschap wil zo mogelijk ook aansluiten bij de actualiteit, zegt Hommen. “Hoe kun je vanuit de mr de door corona opgelopen

achterstanden aanpakken bijvoorbeeld? Hoe zet je de extra middelen in die daarvoor beschikbaar zijn? Wat vinden leerlingen dat er rondom het programma van toetsing en afsluiting van examens moet veranderen? Online kun je er een expert bijhalen en snel antwoorden geven op alles wat er wordt gevraagd.” Hij heeft met bewondering gezien hoe het onderwijs, personeel, organisatie én medezeggenschapsraden, razendsnel konden schakelen in het afgelopen jaar. “In moeilijke momenten kon iedereen elkaar heel snel vinden en binnen een paar dagen adequaat reageren als er ineens weer nieuwe maatregelen vanuit de regering werden afgekondigd.”

Binden en boeien

Het is de bedoeling om ‘de mensen in het veld’ zo goed mogelijk te gaan helpen, zegt Hommen. Informatie moet makkelijk vindbaar zijn, en als procesbegeleider moet hij altijd weten waar behoefte aan is. “Een stichting als Onderwijsgeschillen geeft natuurlijk veel informatie over de wet, dat is niet onze primaire taak. Wij willen iedereen die actief is in de medezeggenschap binden en boeien, zodat het bereik en de invloed van medezeggenschap kan groeien.” Als medezeggenschapper gaat het er niet om dat je uit je hoofd weet of je instemming of advies moet geven, vindt hij. Zoiets valt makkelijk na te zoeken in het handboek WMS. “Het draait om de goede vragen stellen. De goede onderwerpen inbrengen voor het gesprek.”

Hij vond zelf zijn ervaringen als ouder in de mr een verrijking voor zijn carrière als docent, zegt Hommen. “Je hebt de medezeggenschap nodig om als personeel in het primaire proces de goede dingen te kunnen doen. Je krijgt door het mr-werk nieuwe en andere kennis waarmee je fris naar de schoolorganisatie en je vak gaat kijken.”

Nadruk op beschikbare ondersteuning

Het CAOP is een onafhankelijke stichting. Het initiatief Sterk Medezeggenschap wordt gefinancierd door het ministerie van OCW. Dat heeft bepaald dat de nadruk vooral moet liggen op de behoefte en het gebruik van beschikbare ondersteuning in het fundamenteel onderwijs en ondersteuning van (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden als het gaat om kennis en vaardigheden op financieel gebied.

‘Het draait om de goede vragen stellen. Want of je instemmings- of adviesrecht hebt kun je makkelijk opzoeken’

Verbeter de wet, verander 'school'

Medezeggenschap op scholen komt in de praktijk neer op medezeggenschap per brinnummer, en dat zorgt voor knelpunten. De verzamelde experts onderwijsrecht vinden het tijd om dit op te lossen door de tekst van de wet te veranderen, schrijven ze aan minister Arie Slob.

TEKST MIRO LUCASSEN BEELD TYPETANK

De opstellers van de Wet medezeggenschap op scholen dachten het in 2006 doeltreffend aan te pakken: ze kozen geen eigen definitie van het begrip school, maar sloten aan bij de wetgeving voor primair en voortgezet onderwijs. Waar ze toen niet op hadden gerekend: vooral in het voortgezet onderwijs bestaan door fusies en samenwerking grote conglomeraten met meerdere vestigingen, die voor de onderwijsfinanciering één geheel vormen. Ze hebben samen één brinnummer. Juridisch gevolg: de rechten van medezeggenschap zijn verbonden met dat brinnummer, waardoor zo'n vo-school voor alle vestigingen en onderwijsrichtingen één mr moet inrichten. Een zelfstandige mr per vestiging kan niet, blijkt uit de uitleg van de wets-tekst bij geschillen. Probleem: de mr voor het conglomeraat wordt te groot om effectief te vergaderen, of er zijn complexe constructies met deelraden nodig om iedereen mee te laten praten. En die deelraden kunnen dan weer niet meedoen aan de samenstelling van de gmr. Om de wetgeving beter in de pas te laten lopen met de werkelijkheid pleiten de juridische experts medezeggenschap van vakbonden, werkgevers en ouderorganisaties voor een simpele ingreep: voeg aan de definitie van school een twintigtal woorden toe die ruimte geven voor maatwerk: '...dan wel een deel van de school wanneer er sprake is van

‘Na deze verandering kunnen vestigingen en hun bestuur zelf bepalen of ze een zelfstandige eenheid zijn’

een als zelfstandige school opererende eenheid.’

Marcel Koning, adviseur medezeggenschap bij de AOb, is een warm pleitbezorger van deze verbetering. “Zo wordt het bijvoorbeeld mogelijk om een school voor 10-14-onderwijs een eigen plek in de medezeggenschap te geven. Nu is die gebonden aan twee mr’s of gmr’s van de samenwerkende scholen. Na deze verandering kunnen vestigingen en hun bestuur zelf bepalen of ze een zelfstandige eenheid zijn, en dan het medezeggenschapsstatuut aanpassen.”

Met deze verandering gaat medezeggenschap in het onderwijs meer lijken op de regels voor het bedrijfsleven. Daar kan een ondernemingsraad worden ingesteld voor ieder bedrijf met een bepaalde mate van zelfstandigheid, te bepalen in overleg tussen de betrokkenen.

Zomervakantie

In de brief aan minister Slob doen de samenwerkende organisaties nog een opvallend voorstel: maak

uitstel mogelijk van de termijnen om geschillen aan te spannen of af te handelen wanneer het zomervakantie is. Dit speelt als er al onenigheid is, en een van de partners net voor die vakantie een formeel besluit neemt. De ander moet dan binnen de zomervakantie een vergadering beleggen en een procedure aanspannen –wat lastig is aangezien scholen wekenlang dicht zijn. Maar het moet wel, want wie te laat reageert verliest de procedure automatisch.

Nog meer ideeën van de juristen:

- geef personeel, ouders en leerlingen die geen lid zijn van de mr de mogelijkheid om naar de geschillencommissie te stappen als zij vinden dat hun medezeggenschapsraad er de kantjes vanaf loopt. Belanghebbenden moeten dan een nalevingsgeschied kunnen indienen.
- let op dat de mr bevoegd blijft om in te stemmen met de regels voor examens, het programma van toetsing en afsluiting (PTA). De wetstekst heeft het nog over de onderwijs- en examenregeling, maar dat begrip verdwijnt uit het voortgezet onderwijs en het is volgens de organisaties ongewenst als de mr er hooguit nog advies over zou kunnen geven.
- maak bij besturen die scholen voor primair én voortgezet onderwijs hebben een gezamenlijke gmr-vergadering mogelijk voor onderwer-

pen die op het niveau van de hele organisatie spelen, zoals de voordracht van een toezichthouder of het advies over benoeming en ontslag van een bestuurder.

Daarnaast hebben de experts nog een waslijst aan kleine tekstverbeteringen en verduidelijkingen voorgesteld, waaronder een consequente definitie van het begrip geleiding, duidelijkheid over de positie van een mr-lid in sollicitatiecommissies, faciliteiten voor personeelsleden in de ondersteuningsplanraad, en meer ruimte voor een themaraad als de medezeggenschappers dat willen. Ook kunnen er een paar wetsartikelen vervallen. De brief aan de minister is verstuurd namens de werkgroep medezeggenschapsrecht van de Vereniging voor Onderwijsrecht met steun van VOO, Ouders & Onderwijs, AVS, LAKS, de PO- en VO-raad, CNV, Fvov en AOb.

In de cao's voor het onderwijs staan heel wat kwesties die een plek verdienen op de agenda van de medezeggenschapsraad.

Deze rubriek geeft tips!

Medezeggenschap en cao

Functiegebouw

TEKST MONIEK SCHEELINGS

Simpelweg door ervaring raken medezeggenschappers vaak beter op de hoogte met de cao-bepalingen dan hun collega's. Zo heeft de personeelsgeleding jaarlijks te maken met de vaststelling van het functiegebouw. Het personeel in de gmr en de mr heeft daarbij verschillende rollen die elkaar aanvullen.

Artikel 5.1 (gedeeltelijk)

1. De functies worden in de navolgende functiecategorieën onderscheiden:

- directie;
- leraar;
- onderwijsondersteunend personeel;
- participatiebaan.

2. De werkgever en de PGMR stellen jaarlijks het functiegebouw op bestuursniveau vast. Dit betreft het geheel aan functies naar soort en niveau.

3. De werkgever en de PMR maken een afspraak over de invulling van het functiegebouw op schoolniveau. Het betreft het geheel van functies, naar soort, niveau en aantal.

4. De werkgever en de PGMR maken

een afspraak over het geheel van bovenschoolse functies naar soort, niveau en aantal.

5. Alle functies worden beschreven en gewaardeerd met FUWA PO. De werkgever maakt gebruik van een door de Stichting Personeelsinstrumenten Onderwijs gecertificeerde adviseur.

Het functiegebouw onderscheidt directie, leraar, onderwijsondersteunend personeel en participatiebaan, zowel bovenschools als op de scholen. Er is een rangschikking naar soort en niveau: de inschaling.

Bij de invulling op school kunnen schoolleiding en pmr met het functieboek – als waaier van mogelijkheden – bepalen welke functies er op school worden ingezet en welk aantal nodig en bereikbaar is. De pmr heeft op dit onderdeel instemmingsbevoegdheid. Functies in het functieboek zijn beschreven en gewaardeerd met het FUWA-PO-systeem. De pgmr ziet toe erop dat dit een zorgvuldig en objectief proces is. Voor nieuwe functies geldt een proefperiode van maximaal twee jaar.

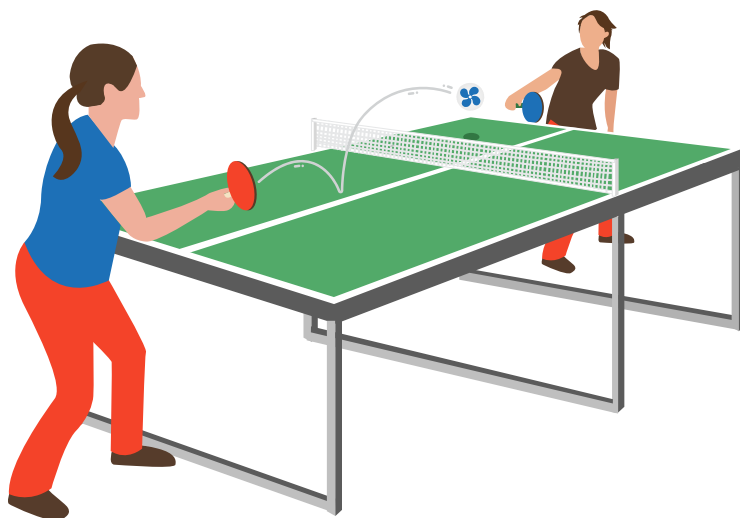
Collega's die het niet eens zijn met

de beschrijving van hun functie of de waardering ervan, kunnen een beroep doen op een (interne) bezwarenprocedure. Het is goed gebruik dat in de gesprekkencyclus ook de functiebeschrijving besproken wordt, dat is nog niet overal zo. Als de functiebeschrijving aan de orde komt in het licht van de meerjarenvisie van de school, kan dit een meerwaarde geven aan de persoonlijke ontwikkeling.

Voor de functiebeschrijvingen van onderwijsondersteunend personeel en directie is een actualisering geweest (artikel 5.6). De pgmr moet hierover al een instemmingsaanvraag hebben gehad, maar door de coronacrisis is dat nog niet bij alle besturen gelukt. Hoelang het uitstel verder ook duurt, de collega's met zo'n functie mogen daar geen nadeel van ondervinden. Als een oop'er of directiefunctie vanwege de actualisering in een hogere schaal valt, dan gaat dat in met terugwerkende kracht naar 1 augustus 2020.

Natuurlijk kunnen medezeggenschappers ook over dit onderwerp een beroep doen op ondersteuning van de mr-consulenten en rayonbestuurders bij de AOb.

In actie voor binnenklimaat

Op basisschool De Vogels in Oegstgeest is de ventilatie in de lokalen al jaren onvoldoende. Leerkrachten hebben soms last van hoofdpijn, het binnenklimaat voelt onprettig, de mr ziet na jaren eindelijk beweging in het dossier.

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD TYPETANK

Het bestuur heeft de vele tonnen voor aanpak van het ventilatieprobleem niet, krijgt de mr al jaren te horen. En het vindt dat de gemeente moet betalen. De gemeente ziet het binnenklimaat als een zaak van de school zelf. Sinds 2015 is buitenonderhoud van schoolgebouwen een taak van de besturen in het primair onderwijs. Bij de overdracht trok

het bestuur OPO Oegstgeest meteen aan de bel bij de gemeente, want het ventilatieprobleem in het schoolgebouw uit 1999 was bekend en het bestuur had geen trek om daarvoor op te draaien. De zaak draaide uit op vijf jaar 'pingpongen', omschrijft leerkracht en mr-lid Menno de Haas. "Het is frustrerend. Als mr kaarten we een probleem aan, maar vervolgens gebeurt er niets."

Vanwege corona namen de zorgen, ook van ouders, natuurlijk toe. "Ventilatie bleek belangrijk bij de verspreiding van het virus. Toen hebben we weer onderzoek laten doen. Er hingen al CO2-meters in

de lokalen, die bleken lang niet allemaal goed te werken. Wat iedereen al dacht kwam helaas uit: geen enkel lokaal voldoet aan de ventilatienormen van nu." De mr trok nogmaals aan de bel bij het bestuur, maar dat wilde toch wachten op actie van de gemeente. Dat betekende af en toe het lokaal ontruimen als de waardes te hoog waren, of alle ramen en deuren bijna permanent openzetten. Zo ging het vanaf begin december. "Heel vervelend", zegt Menno de Haas. Jassen en dassen aan in de klas is te gek voor woorden, vindt de mr.

De medezeggenschappers vreesden meer ziekteverzuim bij zowel docenten als leerlingen. Het personeel werd gepolst: hoe ernstig vinden jullie de situatie, moet de mr verdere stappen ondernemen? Daar was breed draagvlak voor. Daarom stuurde de mr een brief naar de gemeenteraad over de patstelling. "Het was best een dilemma, want we willen als mr niet tegenover ons bestuur komen te staan. Ons bestuur wil eigenlijk hetzelfde als wij." De brief lijkt nu wel tot enige actie te leiden, zegt Menno de Haas. "Een aantal raadsleden stelde meteen vragen aan de wethouder en er is subsidie van het rijk voor betere ventilatie in verband met corona. Die is nu aangevraagd. Dat houdt in dat het rijk in elk geval 30 procent van de kosten betaalt. Hoe de resterende 70 procent dan op tafel komt, is nog steeds onduidelijk. De gemeente vindt het de verantwoordelijkheid van het bestuur, maar erkent ook een eigen verantwoordelijkheid en heeft aangegeven graag in gesprek te gaan over gezamenlijke financiering." De mr hoopt dat daar op korte termijn iets uitkomt. Menno de Haas: "Zodat er na jaren van impasse eindelijk zicht is op actie." ■

Marlou Murre is trainer/adviseur medezeggenschap bij de Algemene Onderwijsbond.

“Als medezeggenschappers hun eigen competenties kunnen inzetten, wordt het mr-werk meteen ook leuker.”

TEKST ANKA VAN VOORTHUIJSEN BEELD FRED VAN DIEM

De expert

Marlou Murre

Ze is inmiddels zo'n vijf maanden als trainer in dienst bij de AOb. Eerder werkte Marlou Murre jarenlang met ondernemingsraden, in veel verschillende sectoren. "Er is veel overlap met de medezeggenschap op scholen, maar de samenstelling van de raden is natuurlijk anders. In het onderwijs zitten ook ouders in de mr, en in het voortgezet onderwijs komen leerlingen erbij. De documenten waar je wat van moet vinden verschillen." In het onderwijs wisselt de mr relatief vaak van samenstelling, heeft ze al gemerkt. "Daardoor gaat veel kennis verloren. In een or zitten mensen soms wel 10 of 15 jaar. Het is fijn als je beiden

‘Het is fijn als je binnen een mr én mensen met ervaring én mensen met een frisse kijk hebt’

hebt in de medezeggenschap: ervaring, én af en toe nieuwe energie en een frisse kijk.” Ook de normaalste zaak van de wereld in de or-wereld: een ambtelijk secretaris. “De facilitering is voor ondernemingsraden beter geregeld. Een ambtelijk secretaris neemt de mr-leden veel werk

uit handen, van het plannen van vergaderingen en notuleren tot het verzamelen en verspreiden van alle stukken of de communicatie met de directie. Met een ambtelijk secretaris wordt medezeggenschap snel een stuk professioneler.” Er zijn natuurlijk ook veel grote

gemene delers te vinden tussen mr en or, zegt ze. Goed met elkaar communiceren is in elke vorm van medezeggenschap erg belangrijk, vindt Murre. “Ik heb me de laatste jaren beziggehouden met neurolinguïstisch programmeren, NLP. Als je weet waarom je iets doet en hoe je dat doet, je bewust bent van gedrag en denkwijze van jezelf en de ander, helpt dat bij de communicatie met een ander.” Haar NLP-vaardigheden wil zij inbrengen in haar werk met medezeggenschappers in het onderwijs, zegt Murre. “Ik wil mensen *triggeren* op wat ze zelf interessant vinden en waar ze enthousiast van worden, zodat ze dat in kunnen zetten in hun werk voor de mr. Dat maakt het mr-werk leuk.” ■

AOB MEDEZEGGENSCHAP SERVICE

Medezeggenschap is essentieel voor het goed functioneren van het onderwijs. Daarom ondersteunt de Algemene Onderwijsbond medezeggenschapsraden met een uitgebreid pakket aan informatie, advies en trainingen.

Maatwerktrainingen

Maatwerk van AOb Medezeggenschap speelt in op het beleid, vragen en wensen die je als mr of gmr binnen je eigen onderwijsinstelling tegenkomt. Je kiest een van de kennisgebieden, bijvoorbeeld beleidsvoorbereiding, financiën of onderhandelen. De inhoud stel je zelf samen in overleg met de AOb-trainers. De cursus, de evaluatie en de nazorg vinden plaats op je eigen school. Neem contact met ons op voor een intakegesprek. Bel 030-2989232 of mail mz@aob.nl

Themacursussen

AOb Medezeggenschap geeft op het centraal gelegen hoofdkantoor in Utrecht eendaagse trainingen voor mr-leden uit het PO en uit het VO. Ben je nieuw in de mr, of wil je je kennis bijspijkeren over een bepaald onderwerp, dan kun je deze open themacursussen volgen. Een greep uit het aanbod: basiscursus, effectieve medezeggenschap, financiën, formatie en taakbeleid, goed schoolbestuur, gevolgen van de cao, invloed op de organisatie. Kijk voor het complete aanbod en de agenda op aobmedezeggenschap.nl

Adviestrajecten

Vraagstukken over lumpsum, financiën, fusie, krimp, nieuwbouw... AOb Medezeggenschap heeft voor alle vraagstukken specialisten in huis. Wanneer de mr of or een moeilijk proces ingaat, kan de raad een adviseur van AOb Medezeggenschap inzetten voor advies en begeleiding. Neem contact met ons op voor een intakegesprek. Bel 030 2989232 of mail mz@aob.nl

Nieuwsbrief medezeggenschap

De AOb heeft verschillende digitale nieuwsbrieven over scholing en medezeggenschap. Hierdoor blijf je op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en het cursusaanbod. Er zijn nieuwsbrieven over het scholingsaanbod, speciale medezeggenschaps-nieuwsbrieven voor po/vo en mbo/hbo. Abonneren is simpel en kan via www.aob.nl/nieuwsbrieven

Servicepakketten voor mr, gmr, or en opr

Een mr of or kan voor situaties en procedures komen te staan waarvoor zeer specifieke kennis en begeleiding nodig is, bijvoorbeeld op juridisch gebied. De AOb biedt dit in de vorm van een servicepakket. Het mr-servicepakket van AOb Medezeggenschap geeft mr, or en ook de ondersteuningsplanraad en hun leden rechtsbijstand en de zekerheid van een onderwijsspecialist of juridisch adviseur wanneer dat nodig is. Meer informatie over prijzen en de bijbehorende dienstverlening op aobmedezeggenschap.nl

Tijdschrift InfoMR

Viermaal per jaar ligt het tijdschrift InfoMR in de brievenbus van alle scholen voor po en vo in Nederland. Bij de AOb geregistreerde mr-leden ontvangen InfoMR op hun huisadres. Een extra abonnement op huisadres of meerdere exemplaren per school is mogelijk. Een abonnement kost 24 euro per jaar. Opgeven van een extra abonnement kan via info@aob.nl

Mediation

Wanneer meningsverschillen of conflicten te groot lijken om zelf op te lossen, kun je gebruik maken van de professionele hulp van een AOb mediator. Deze mediator brengt het gesprek tussen betrokken partijen of personen weer op gang. Hierdoor kunnen zij naar passende oplossingen zoeken in wederzijds belang. Voorwaarde is wel dat alle betrokkenen vrijwillig instemmen met bemiddeling. Neem contact met ons op voor een intakegesprek. Bel 030 2989232 of mail mz@aob.nl

Website

Op aobmedezeggenschap.nl vindt u artikelen en rubrieken uit vorige nummers van InfoMR terug. Hoe zit het ook alweer met taakbeleid? Krijgt de mr voldoende faciliteiten? Wat is onze rol bij de benoeming van een nieuwe directeur? Alle informatie is toegankelijk via de zoekfunctie van de kennisbank.

Adverteren in InfoMR

Het is mogelijk om te adverteren in het tijdschrift InfoMR. De advertentie-exploitatie is in handen van onderwijsmedia, sales@onderwijsmedia.nl.

Agenda

9 maart

curcus arbo, veilig en gezond werken po en vo, Utrecht

21 april: cursus verdieping medezeggenschap vo, Utrecht

18 mei en 1 juni 2021:

curcus basis medezeggenschap vo, Utrecht

DE OVERIGE CURSUSSEN MET OPEN INSCHRIJVING ZIJN MOMENTEEL VOLGEBOEKT. MEER UIT HET CURSUSPROGRAMMA, EXTRA INFORMATIE EN INSCHRIJVING: WWW.AOBMEDEZEGGENSCHAP.NL EN WWW.AOB.NL/AGENDA

Vanwege de coronacrisis worden cursussen, workshops en netwerkbijeenkomsten van de AOb gehouden in kleinere groepen binnen de 1,5 meterrichtlijnen of digitaal.

Pionieren gaat voor op tienerscholen

Verbonden aan minstens twee scholen, maar ook een tikje los ervan. Uitzonderingen op bevoegdheidseisen en ruimte om te experimenteren, zowel voor leerlingen als voor docenten. Op tienerscholen gebeuren interessante dingen, met de medezeggenschap aan de zijlijn.

TEKST MIRO LUCASSEN BEELD TYPETANK

“Ik ben heel tevreden over deze manier van onderwijs, je zou het ieder kind gunnen”, zegt Dorine Wijnhoven uit Meerlo, een dorp ten noorden van Venlo. Wijnhoven heeft twee kinderen op het tienercollege in Horst aan de Maas. Dat heet S0000L 10-14 (Samen Ontdekkend Onderzoekend Ontwerpend én Ondernemend Leren) - de hoofdletters zijn belangrijk voor de school. Wijnhoven is drie jaar lid van de klankbordgroep van ouders. “Je kunt je woordje doen als er iets is. Zeker omdat het toen een pilot was, is het goed dat ouders meedenken hoe het beter van de grond komt.”

Tienerscholen, ook wel tienercolleges genoemd, laten kinderen van 10 tot 14 jaar hun vo-keuze uitstellen. Er zijn er twaalf en het aantal groeit. Dit experiment met een doorlopende leerlijn voor deze leeftijdsgroep gebeurt in samenwerkingsverbanden van op zijn minst een basisschool en een middelbare school. Het tienercollege, zelf geen school, werkt met gewone onderwijsgelden. Wel al is er extra advies en begeleiding. Na het laatste jaar op de tienerschool gaan de kinderen verder naar klas 3 van het voortgezet onderwijs, eerder de overstap maken mag ook.

Meegenomen

Zo'n experiment is een keuze met gevolgen voor het lesprogramma en de arbeidsvoorwaarden, en dus een gespreksonderwerp voor de medezeggenschap van alle deelnemende scholen. “De mr's en gmr van de scholen waarmee we begonnen zijn indertijd meegenomen in de besluitvorming”, zegt

Hanri Timmerman, toen docent en inmiddels projectleider van Tienercollege Noordoostpolder. Het Emelwerda College (vo) en CBS de Koperwiek (po) zijn nog altijd de plek waar medezeggenschap rond het tienercollege formeel thuishoort.

Het voortgezet onderwijs valt onder een eigen bestuur zodat de lijntjes kort kunnen zijn, maar de basisschool is als gevolg van fusies inmiddels onderdeel van de stichting Aves. Dat bestuur heeft 34 scholen van christelijke, katholieke en openbare signatuur. Timmerman: “We begonnen met leerlingen uit diverse basisscholen, maar om praktische redenen hebben we alle leerlingen in onze groep 7 en 8 ingeschreven op dezelfde basisschool. Eerst moesten we naar meerdere scholen en systemen terugkoppelen en dat was te lastig voor iedereen, veel gedoe. De ouders in de mr's van de Koperwiek en Emelwerda vertegenwoordigen het tienercollege en de directeur van de Koperwiek is er in de mr ook bij. We lichten de strategie toe en die bespreken we dan verder.”

Teambevoegdheid

Tienerscholen functioneren binnen de normale onderwijswetgeving en dus is er een eindtoets in groep 8, een schooladvies, en in de vo-klassen 1 en 2 een lessentabel. Het gaat om kleine groepen, vaak van hooguit 20 leerlingen en een groepsleerkracht. Sommige tienerscholen werken met een gecombineerde groep 7/8 en klas 1/2. Op het ene college hebben de tieners 'inwoning' bij het basisonderwijs en fietsen ze voor sommige vakken naar de vo-school om daar aan te sluiten bij leeftijdsgenoten, op het andere komen de vo-docenten naar de tienerklas in het eigen gebouw. De po-leerlingen kunnen deelnemen aan vo-activiteiten en

lessen, en andersom, vanwege de doorlopende leerlijn. De po-leerkrachten moeten er niet tegenop zien om vo-vraagstukken aan te pakken. Voor deze experimenten heeft het ministerie daarom de teambevoegdheid in het leven geroepen. Binnen die regeling mogen po- en vo-leraren op het hele tienercollege lessen verzorgen, waarbij het idee is dat de specialisten beschikbaar zijn voor ondersteuning van hun collega's.

Verdieping

Ook de kinderen nemen elkaar bij de hand, vertelt ouder Joyce van der Steen uit Castenray, wier dochter enkele maanden in groep 7 zit van S0000L 10-14. "Het zijn enthousiaste mensen die het onderwijs herontdekken. Het niveau wordt direct bijgehouden en bij sommige vakken zit mijn dochter al bijna aan het eindniveau. Dan kan ze aansluiten bij een vo-vak of meer verdieping krijgen. Het is echt onderwijs op maat. Vorige week had ze een

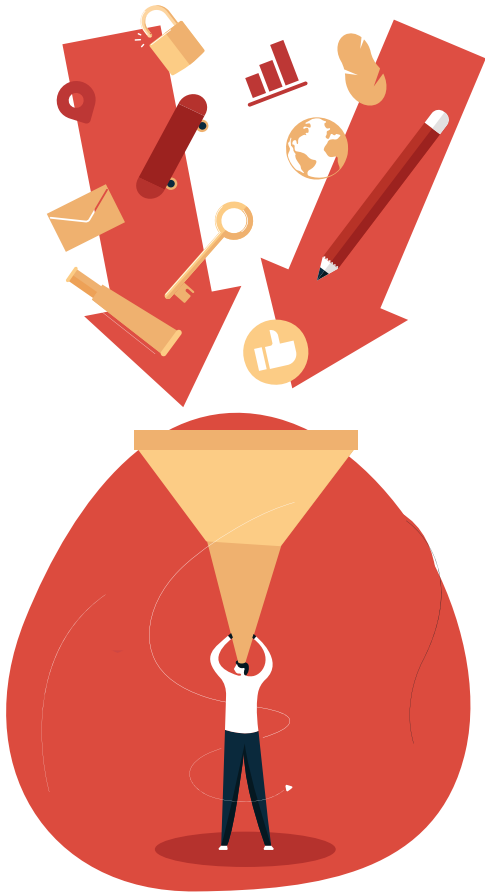
vo-vriendin mee naar huis. Het is echt één klas, het speelt met elkaar, het spreekt af en de jongere bloeien op onder de vleugels van de oudere kinderen."

Van der Steen zit met Dorine Wijnhoven in de ouderklankbordgroep, waar momenteel net als elders het thuis-onderwijs en de gevolgen van de lockdown de grootste agendapunten zijn. Voor die tijd kwamen er ook vooral praktische punten op de agenda: hoe moet het met ziekmeldingen, hoeveel verantwoordelijkheid kunnen leerlingen zelf aan bij het maken van hun weekplanning, hoe moet het voor 'groep 8' met de afsluiting van hun tijd op de basisschool. Wijnhoven: "Een deel wilde een musical, een deel niet en toen zijn ze zelf uitgekomen op een andere slotweek. Ze wilden wel iets

doen, omdat sommige leerlingen al wisten naar welke vo-school ze wilden gaan. Je kan bij ons tienercollege altijd tussentijds uitstromen als je eraan toe bent."

Kritische partner

Medezeggenschap specifiek voor tienerscholen gaat niet vaak over taakbeleid, schoolplan, werkdruk, huisvesting, benoemingen en meer kwesties die aan de orde komen in mr-vergaderingen binnen het reguliere onderwijs. De gmr en de mr van de 'moederscholen' nemen dat mee in hun vergaderingen over de hele organisatie. "In onze mr hebben we het de afgelopen twee jaar niet specifiek gehad over punten van het tienercollege", zegt Ewoud Visser, ouderlid van de mr van Emelwerda. "Het draait om hoofdlijnen, we hebben het ook niet over lassen op het vakcollege of Frans op de havo." De gmr van Aves heeft veel meer dan het tienercollege op de agenda, zegt projectleider Timmerman, maar ►

onderwijsvraagstukken komen zeker aan de orde: “Het tienercollege heeft niet altijd prioriteit. We zoeken in deze experimentele fase nog naar kritisch partnerschap tussen ouders, leraren, bestuurders en kwartiermakers. Dat is een belangrijk punt voor het vervolg.” Omdat de tienercolleges klein zijn, valt de praktische medezeggenschap van personeel veelal samen met de teamvergadering, terwijl de grotere zaken aan de orde komen in de mr en gmr van de moederscholen. Zolang alles in harmonie verloopt gaat dat goed, en leraren die zich inzetten voor een experiment hebben er veel voor over om er een succes van te maken.

“Dat zie je vaker bij een experiment, maar het gaat hier wel om vier jaar onderwijs”, zegt AOb-rayonbestuurder vo Philippe Abbing. “Tienerscholen zijn flexibel en interessant, maar ook als het geen aparte school is, past bij deze onder-

wijsroute een eigen schoolplan en dus moeten er afspraken zijn over de inzet van personeel door toepassing van taakbeleid of werkverdelingsbeleid. Er zijn allerlei activiteiten die de school beschouwt als onderwijstijd. Daar hebben de ouders ook iets over te zeggen.”

Volop betrokkenheid

Bureau Oberon werkt aan het rapport over de eerste ervaringen met dit type onderwijs dat in het voorjaar moet verschijnen. Medezeggenschap is niet het eerste punt van aandacht, maar onderzoeker Anne Luc van der Vegt merkte ook dat mr-waardige onderwerpen in de knel kunnen komen omdat een tienercollege zelf geen school is. “Er is volop betrokkenheid van ouders en leraren, maar dat is iets anders dan medezeggenschap. Bij hobbels en tegenslagen kun je de rol van de mr gaan missen.” Er zijn knelpunten binnen de regelgeving. Zo hebben vo-leerlingen recht op een vertegenwoordiging in de mr, maar kunnen zij zich vanuit de tienerschool niet kandidaat stellen. Ook ouders met een kind op de tienerschool krijgen weleens te horen dat er geen plek voor hen is in de mr van een van de moederscholen. Die mr’s moeten bovendien oppassen dat ze niet in elkaars vaarwater komen, of bij een verschil van inzicht tegen elkaar worden uitgespeeld.

In het onderwijs is medezeggenschap een manier om de kwaliteit te bewaken en te verhogen, stelt AOb-rayonbestuurder Abbing, en die kans moeten tienerscholen niet laten liggen – ook niet als het lastig wordt. “Geef zo’n regiegroep of klankbordgroep een status, regel dat de mr’s contact hebben met hun achterban en dat mensen verkiesbaar zijn. Natuurlijk loopt het prima zolang iedereen er hetzelfde over denkt, maar daar kun je niet zeker van zijn. Wat is ieders positie als iemand het niet eens is met de aanpak? Ook op de tienerschool moet het mogelijk zijn een medezeggenschaps-geschil aan te spannen.”

Zo ver is het nog niet in de praktijk van de Noordoostpolder, zegt projectleider Timmerman: “In de eerste jaren werd alles opgepakt onder het motto ‘we moeten het gewoon doen’ en dat liep goed. In mijn beleving kwamen we als docenten niet om in de taken.”

Van gedetailleerde afspraken over het taakbeleid, in het reguliere onderwijs vaak een discussiepunt in team én mr, is het nog niet gekomen. “We zijn ermee bezig wat we doen om te zetten in uren, maar het is nog abstract. Het tienercollege draait nog niet zo lang, het is niet overal duidelijk hoeveel uren bepaalde taken in beslag nemen. We kijken hoe het in de praktijk is en dan stellen we bij. Het is echt nog in ontwikkeling.” ■

Uitspraken

Kleuters erbij? Nu even niet

Eindelijk mag de kleine vier kaarsjes uitblazen, maar de volgende dag naar school? Dat zat er in april niet in tijdens de coronasluiting van het hele onderwijs. En, merken de ouders tot hun schrik, ook niet als de uitverkoren basisschool na de meivakantie weer de deuren opent. De leerkrachten durven het niet aan om nieuwe kleuters te verwelkomen. Want nieuwe kinderen hebben vaak extra aandacht nodig met meer dan gemiddeld fysiek contact, een verhoogd coronarisico voor personeel én de partner thuis. Bestuur en directie blijven erbij, en de ouders beginnen de schoolloopbaan van hun dochter met een klacht. Ze vinden dat de school niet kan afwijken van het recht op onderwijs en de landelijke afspraak dat nieuwe leerlingen vanaf 8 mei welkom zijn. In juni lost de volledige heropening van de scholen de individuele zaak op, maar de klacht gaat niet van tafel. Bij de klachtencommissie blijkt het coronatoelatingsbeleid niet besproken met de medezeggenschapsraad, maar wel met het team. De leerkrachten stelden de grens: als er toch direct nieuwe kleuters komen, staan wij niet voor de klas; ook dat was volgens de protocollen toegestaan. De klachtencommissie vindt dat de school bij deze botsende belangen in een noodsituatie de juiste afweging heeft gemaakt door tijdelijk nieuwe leerlingen te weigeren. Naast het recht op onderwijs is de werkgever ook verantwoordelijk voor de gezondheid van het personeel. De klacht is ongegrond.

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE ONDERWIJS 109278,
30 OKTOBER 2020

Verkiezingsfraude? Verkeerde loket

Op het Amsterdamse Cornelius Haga Lyceum valt veel te betwisten, zo ook de samenstelling van de medezeggenschapsraad. Half mei, kort voor de schorsing van de directeur/bestuurder die landelijk het nieuws zal halen, zijn er twee mr-vacatures in de oudergeleding. Alle ouders krijgen het verzoek om zich te melden als ze kandidaat willen zijn, en na het sluiten van de termijn blijken er precies twee belangstellenden. De adjunct-directeur die de mr-verkiezingen op deze school afhandelt laat vervolgens weten dat het tweetal zonder stemming wordt toegevoegd.

Ho ho, stellen enkele andere ouders, wij hebben ons ook kandidaat gesteld maar de directie heeft dat genegeerd: fraude! Het duurt even voor dit protest ergens toe leidt, maar op 9 september ligt er een verzoek bij de geschillencommissie van kandidaat-mr-leden. Hun vraag: wil de commissie de rechtmatigheid van de zittende mr beoordelen en advies geven over het organiseren van nieuwe verkiezingen. Zo ver komt het niet. De wetgeving rond medezeggenschapsgeschillen is nogal strikt en daardoor kunnen alleen het bevoegd gezag, de medezeggenschapsraad of afzonderlijke geledingen een procedure aanspannen. Individuele ouders of personeelsleden, leerlingen en groepjes kandidaten zijn misschien wel belanghebbend, maar de commissie mag hun situatie niet beoordelen. Het verzoek van de naar eigen zeggen genegeerde mr-kandidaten is niet ontvanke-lijk, aan de samenstelling van de mr verandert niets.

LANDELIJKE COMMISSIE VOOR GESCHILLEN WMS 109468,
12 OKTOBER 2020

Haal meer uit Medezeggenschap

Samen sterk in onderwijs

Cursussen

Advies

Maatwerk

Servicepakketten

Maatwerk en Advies & Begeleiding nu ook online!

Maatwerk

Je wilt vooruit. En de mogelijkheden van inspraak ten volle benutten. Je haalt meer uit medezeggenschap met een cursus op maat. De stukken van jouw school zijn de basis voor maatwerk.

Advies en Begeleiding

Een raad kan in een moeilijk proces komen. Een trainer van AOb Medezeggenschap loopt mee om inzicht te krijgen in de problematiek en kan de raad hierin begeleiden.

Maatwerk of advies, alle onderwerpen zijn mogelijk: basiskennis, beleid, (financiële) keuzes, vaardigheden, krimp, fusie, nieuwbouw etc. AOb Medezeggenschap heeft voor alle vraagstukken op het gebied van onderwijs en inspraak een specialist in huis.

Zoek je een artikel uit de InfoMR? Die vind je op de kennisbank van aobmedezeggenschap.nl

Onze adviseurs helpen je graag. Bel ons op **0900 463 62 62** of e-mail naar mz@aob.nl

aobmedezeggenschap.nl